

HRIEŠNICI

len milostivo držaní

V RUKÁCH ROZHNEVANÉHO BOHA

Jonathan Edwards (1703-1758)

Enfield, Connecticut
8. júla 1741

*Jedna z najznámejších kázní z celej histórie,
čo obehla svet a je známa niekoľko storočí. Prospela mnohým.*

„Moja je pomsta i odplata, hotová na čas, keď klesne ich noha“

5. Mojžišova 32:35

Tento verš hovorí o Božej pomste hroziacej bezbožným, neveriacim Izraelitom – viditeľnému Božiemu ľudu požívajúcemu výhody prostriedkov Božej milosti – ktorí však, bez ohľadu na všetky nádherné skutky, ktoré pre nich Boh vykonal, hynuli (viď verš 28) čo do múdrej rady a boli bez rozumnosti. Napriek všetkej starostlivosti nebies niesli horké a jedovaté ovocie, o ktorom hovoria verše 32 a 33. Z pasáže, ktorú som si zvolil za svoj hlavný text, teda slov **na čas, keď klesne ich noha**, vyplývajú nasledujúce skutočnosti týkajúce sa trestu a záhuby, ktorým boli títo bezbožní Izraeliti vystavení:

1. Títo ľudia boli vždy vystavení **záhube** tak, ako je pádu vystavený človek, ktorý stojí na šmykľavých miestach alebo po nich kráča. O tomto nám hovorí spôsob prichádzajúcej záhuby, ktorá je tu symbolizovaná klesnutím ich nohy. Táto istá myšlienka je vyjadrená v Žalme 73:18: *„Postavil si ich na klzkých miestach, a spôsobíš to, aby sa zrútili na hromadu.“*

2. Z tejto pasáže ďalej vyplýva, že títo ľudia boli vždy vystavení náhlejšej a neočakávanej záhube. Človek, ktorý kráča po šmykľavých miestach, môže spadnúť kedykoľvek a nedokáže predvídať, či jeho nasledujúci krok bude alebo nebude znamenať pád. A keď spadne, padá okamžite a bez varovania. Táto myšlienka je tiež vyjadrená v Žalme 73:18, 19: „*Postavil si ich na klzkých miestach, a spôsobíš to, aby sa zrútili na hromadu: ako bývajú razom obrátení na púšť!*“
3. Z tejto pasáže ďalej vyplýva, že riziko pádu týchto ľudí je v **nich samých** – nemusí ich zhodiť ruka iného človeka. Rovnako na pád toho, ktorý stojí alebo kráča po šmykľavých miestach, stačí jeho vlastná váha.
4. Jediný dôvod, prečo už dávno neklesli a prečo neklesajú práve v tomto momente, je ten, že ešte neprišiel Bohom ustanovený čas. Pretože je napísané, že keď tento stanovený čas príde, vtedy **klesne ich noha**. Vtedy budú ponechaní voľnému pádu tým smerom, ktorým ich bude ťahať ich vlastná váha. Boh ich už viac nebude na týchto šmykľavých miestach podopierať, ale ich pustí, pričom v tom istom okamihu spadnú do záhuby. Rovnako ten, ktorý stojí na takomto šmykľavom a zvažujúcom sa mieste, na okraji priepasti, nedokáže stáť sám od seba a keď stratí oporu, okamžite padá a je stratelný.

Na základe týchto slov teda trvám na nasledovnom vyhlásení: „Neexistuje nič, čo by v ktorýkoľvek okamih držalo hriešnikov preč od pekla, okrem čírej Božej ľubovôle.“ Božou čírou ľubovôľou myslím Jeho zvrchovanú vôľu, Jemu prislúchajúcu vôľu, ktorá nie je zdržiavaná žiadnou povinnosťou, brzdená žiadnymi prekážkami ani v najmenšom, takže v ktorýkoľvek moment neexistuje okrem čírej Božej vôle nič iné, čo by malo akýkoľvek minimálny vplyv alebo by mohlo akýmkoľvek spôsobom zachovať hriešnikov od záhuby.

Pravdivosť tohto vyhlásenia bude zjavná z nasledujúcich úvah.

1. Bohu nechýba **moc** uvrhnúť hriešnikov do pekla v ktoromkoľvek okamihu. Keď Boh povstane, sila ľudských rúk je ničím. Tí najsilnejší nemajú žiadnu moc odolať Mu, z Jeho rúk nikto nezachráni. Boh je nielen schopný uvrhnúť hriešnikov do pekla, ale môže to zároveň učiniť s najväčšou ľahkosťou. Pozemský panovník má niekedy veľmi veľké problémy s potlačením vzbury rebela, ktorý našiel spôsob, ako sa opevniť a ktorého sila vzrástla počtom jeho nasledovníkov. Boh takéto problémy nemá. Niet pevnosti, ktorá by poskytla ochranu pred Božou mocou. I keby sa sila obrovských zástupov Božích nepriateľov spojila do jednej masy, Boh by

ich rozdrvil na kúsky s najväčšou ľahkosťou. Boli by ako veľké hromady ľahučkých pliev stojace proti tornádu alebo obrovské lány presušeného strniska pred hltavými plameňmi. Zašliapnutie a rozmliaždenie plaziaceho sa červa pre nás nepredstavuje žiadny problém, rovnako ako prestrihnutie alebo prepálenie tenučkého motúza, na ktorom niečo visí: takto jednoducho môže Boh kedykoľvek uvrhnúť svojich nepriateľov do pekla. Kto sme my, aby sme si mysleli, že obstojíme pred Tým, na ktorého karhanie sa chveje zem a pred ktorým sa vyvracajú skaly?

2. Títo ľudia **si zasluhujú** byť uvrhnutí do pekla. Božia spravodlivosť nikdy nestojí v ceste použitiu Božej moci na ich okamžitú záhubu ani voči tomu nenamieta. Práve naopak, spravodlivosť nahlas volá po nekonečnom treste pre ich hriechy. Božia spravodlivosť hovorí o viniči, ktorý nesie takéto hrozná Sodomy, „*Vytň ho, načo ešte i tú zem kazí?*“ (Lukáš 13:7). Božia spravodlivosť hrozivo máva mečom nad ich hlavami a pred jeho plným dopadom ich nechráni nič iné, ako ruka Božieho slobodného milosrdenstva a Jeho číra vôľa.
3. Nad týmito ľuďmi už bol vynesенý rozsudok znamenajúci ich **odsúdenie** do pekla. Nielenže si spravodlivo zasluhujú, aby tam boli zvrhnutí – vyšiel proti nim a stojí proti nim aj Boží zákon, táto večná a nemenná vláda spravodlivosti, ktorú Boh

ustanovil medzi Ním a ľudstvom – a tak sú už odsúdení do pekla. Ján 3:18 – „*Ten, kto neverí, už je odsúdený.*“ A tak každý neobrátенý človek správne patrí do pekla – to je jeho miesto, odtiaľ je – „*Vy ste zdola.*“ (Ján 8:23). A tam aj smeruje – to je to miesto, ktoré mu určuje spravodlivosť, Božie slovo a rozsudok Jeho nemenného zákona.

4. Títo ľudia sú už teraz objektom presne toho istého Božieho hnevu, ktorý je vyjadrený v pekelných mukách. A dôvod, prečo nezostupujú do pekla v ktoromkoľvek okamihu nie je ten, že by sa Boh, v ktorého moci sú, na nich nehneval tak, ako sa hnevá na množstvo biednych stvorení, ktoré sa už teraz v pekle mučia, ktoré už cítia a nesú na sebe zúrivosť Jeho hnevu. Práve naopak, Boh je oveľa rozhnevanejší na mnohé zástupy tých, ktorí sú teraz na zemi: vskutku, bezpochyby sa viac hnevá na mnohých, ktorí sú teraz v tomto zhromaždení a ktorí tieto veci berú na ľahkú váhu, ako na mnohých z tých, ktorí už horia v pekelných plameňoch.

Boh teda nenecháva na nich padnúť svoju ruku a nevytína ich preto, lebo by prehliadal ich skazenosť a necítil k nej odpor. Boh nie je ani na okamih taký ako oni, hoci si Ho takého môžu predstavovať. Boží hnev horí proti nim, ich odsúdenie nespí, jama je pripravená, oheň je rozpálený, pec je rozžeravená a hotová ich prijať, jej plamene

vskutku i v tento moment blčia a planú. Nabrúsený meč sa blyští a visí im nad hlavou, jama pod nimi otvára svoje ústa.

5. **Diabol** číha pripravený, aby sa na nich vrhol a uchvátil ich ako svojich vlastných v tej chvíli, kedy mu to Boh dovolí. Hriešnici mu patria, má ich duše vo svojom vlastníctve a pod svojím panstvom. Písmo o nich hovorí ako o jeho državí (Luk 11:21). Démoni ich pozorujú, sú im vždy po pravici. Stoja a čakajú na nich ako pahltné a lačné levy, ktoré vidia svoju korisť a očakávajú, že ju budú mať; no nateraz sú držaní na reťazi. Ak by Boh od duší hriešnikov odtiahol svoju zadržavajúcu ruku, démoni by sa na nich okamžite vrhli. Starý had na nich otvára svoju tlamu, peklo naširoko otvára svoje ústa, aby ich prijalo a keby to Boh dovolil, boli by náhle pohltení a stratení.
6. V dušiach hriešnikov vládnu pekelné princípy, ktoré, nebyt' Božích obmedzení, by sa za okamih roznieťili a vzplanuli do pekelného ohňa. V samotnej prirodzenosti telesných ľudí je položený základ pre pekelné muky. V hriešnikoch vládnu princípy skazenosti, sú nimi plne ovládaní, a tieto princípy sú semienkami pekelného ohňa. Tieto princípy sú aktívne a mocné, vo svojej povahe extrémne násilné, a keby ich neobmedzovala Božia ruka, čoskoro by vyrazili, vzplanuli by rovnako ako tie isté skaze-

nosti, to isté nepriateľstvo v srdciach zatratených duší, a plodili by v živých hriešnikoch rovnaké muky, ako plodia v tých, ktorí už sú v pekle. Duše bezbožných sú v Písme prirovnávané k rozbúrenému moru (Izaiáš 57:20). Boh zatiaľ brzdí ich bezbožnosť svojou všemocnou rukou ako vlny rozbúreného mora a hovorí, *Potiaľto prídeš a nie ďalej*. Keby však Boh odtiahol túto obmedzujúcu moc, bezbožnosť hriešnikov by čoskoro niesla všetko pred sebou. Hriech je záhuba a utrpenie duše. Je vo svojej podstate deštruktívny a ak by ho Boh nechal bez obmedzenia, pre dokonalé utrpenie duše by nebolo potrebné nič iné. Skazenosť ľudského srdca je premrštená a neobmedzená vo svojej zúrivosti a život hriešnych ľudí v tomto svete je ako oheň nahromadený pod Božími obmedzeniami. Ak by došlo k jeho uvoľneniu, rozplamenil by kolo života. Srdce je teraz ako výlevka hriechu a ak by hriech nebol obmedzovaný, okamžite by obrátil dušu na rozpálené kachle alebo pec plnú ohňa a síry.

7. Neprítomnosť viditeľných nástrojov smrti nablízku neposkytuje hriešnikom absolútne žiadnu istotu v ktoromkoľvek okamihu ich života. Pre telesného človeka niet žiadnej istoty v tom, že je teraz pri plnom zdraví, že nevidí spôsob, akým by ho akákoľvek nehoda práve teraz zniesla zo sveta a že okolnosti jeho života nepredstavujú pre neho aké-

koľvek viditeľné riziko. Mnohoraká a trvalá skúsenosť sveta vo všetkých dobách nám ukazuje, že toto nie je žiaden dôkaz o tom, že človek práve nie je na samom okraji večnosti a že jeho ďalší krok nepovedie na druhý svet. Existuje nespočetné množstvo nepochopiteľných, neviditeľných a nemysliteľných spôsobov a prostriedkov, ktorými ľudia náhle odchádzajú z tohto sveta. Neobrútení ľudia kráčajú nad priepasťou pekla po prehnitom moste, na ktorom sa nachádza obrovské množstvo miest tak vratkých, že neudržia ich váhu. Tieto miesta však nie je vidieť. Neviditeľný šíp smrti priletí na pravé poludnie a ani ten najostrejší zrak ho nezachytí. Boh má tak mnoho nevyspytateľných spôsobov, ako zničiť hriešnikov z tohto sveta a poslať ich do pekla, že neexistuje nič, čo by naznačovalo, že Boh sa na záhubu akéhokoľvek hriešnika v ktoromkoľvek okamihu potrebuje uchýliť k zázraku alebo vykonať niečo, čo sa vymyká zvyčajnému behu Jeho prozreteľnosti. Všetky existujúce prostriedky na odstránenie hriešnikov z tohto sveta má Boh tak pevne vo svojich rukách a tak univerzálne a absolútne podliehajú Jeho moci a rozhodnutiu, že na uvrhnutie hriešnikov do pekla v ktoromkoľvek okamihu stačí číra Božia vôľa, i keby na to neboli nikdy využité žiadne prostriedky alebo by vôbec v tomto prípade nefigurovali.

8. Prirodzená opatrnosť a starostlivosť neobrátenej ľudí ani snaha iných o zachovanie ich životov nepredstavuje pre nich ani na okamih akúkoľvek istotu. O tomto tiež svedčí Božia prozreteľnosť a všeobecná skúsenosť. Existujú jasné dôkazy o tom, že vlastná múdrosť človeka nie je žiadnou zábezpekou proti smrti, pretože keby to tak bolo, vo veci náchylnosti k predčasnej a neočakávanej smrti by sme videli určitý rozdiel medzi múdrymi a chytrými ľuďmi tohto sveta a ostatnými. Ako je to však v skutočnosti? Kazateľ 2:16 – „*Ako zomiera múdry? Rovnako ako blázon!*“
9. Nijaké úsilie či **dômyselnosť**, ktorú hriešnici plánujú využiť na uniknutie peklu, pričom po celý čas odmietajú Krista a zostávajú bezbožnými ľuďmi, ich ani na okamih od pekla nezachráni. Takmer každý neobrátenej človek si pri počutí o pekle lichotí, že sa mu vyhne. Celá jeho istota však závisí len na ňom samom – ubezpečuje sa tým, čo už vykonal, tým, čo práve teraz robí alebo tým, čo plánuje vykonať. Každý človek vo svojej vlastnej mysli spriada plány o tom, ako sa vyhne odsúdeniu a nahovára si, že to má pre seba dobre vymyslené a že jeho plány nezlyhajú. Iste, počujú o tom, že len málo bude tých, ktorí budú spasení a že väčšina z tých, ktorí doteraz zomreli, šla do pekla, no každý jeden si predstavuje, že to má pre svoj vlastný únik vymyslené lepšie než tí ostatní. Nemajú

v úmysle prísť na to miesto múk a vo svojom vnútri si nahovárajú, že včas vykonajú účinné opatrenia a zariadia si veci tak, aby sa mu vyhli.

No nerozumní synovia človeka sa v týchto svojich plánoch hrozne mýlia a ich smelá dôvera vo svoju vlastnú silu a múdrosť nie je nič iné ako spoliehanie sa na tieň. Väčšina tých, ktorí doteraz žili pod tými istými prostriedkami milosti a ktorí sú teraz mŕtvi, šla bezpochyby do pekla. A nebolo to preto, lebo neboli tak múdri ako tí, ktorí sú teraz nažive. Nebolo to preto, lebo svoj vlastný únik tak dobre nenaplánovali. Ak by sme s nimi mohli hovoriť a opýtať sa ich jedného za druhým na to, či očakávali, keď boli nažive a keď zvykli počúvať o pekle, že by mohli podliehať tomuto večnému trápeniu, bezpochyby by sme počuli jednu a tú istú odpoveď: „Nie, nikdy som nemal v úmysle sem prísť. Predstavoval som si to inak, myslel som si, že to so mnou bude dobré, že mám dobrý plán. Plánoval som urobiť účinné opatrenia, ale prišlo to na mňa náhle – v tom čase a takým spôsobom som to nečakal. Prišlo to ako zlodej. Smrť ma prekabátila. Boží hnev bol na mňa prirýchly. Ó, moje prekliate bláznovstvo! Lichotil som si a utešoval som sa márnymi snami o tom, čo budem robiť na druhom svete, a keď som si hovoril *Pokoj a bezpečnosť*, náhle prišlo na mňa zahynutie.“

10. Boh sa žiadnym príslubom **nikdy nezaviazal**, že bude v ktoromkoľvek okamihu udržiavať akéhokoľvek neobráteneho človeka mimo pekla. Boh celkom iste nedal žiadne iné sľuby týkajúce sa večného života alebo akejkolvek záchrany či zachovania od večnej smrti ako tie, ktoré sú obsiahnuté v zmluve milosti – v sľuboch, ktoré sú dané len v Kristovi, v ktorom sú všetky zaslúbenia *áno a amen*. A celkom iste nemajú žiadny podiel na sľuboch zmluvy milosti tí, ktorí nie sú deťmi tejto zmluvy, ktorí neveria v žiaden z jej sľubov a ktorí nemajú žiaden podiel na jej Prostredníkovi.

A tak, nech už si niektorí ľudia predstavujú a nahovárajú o sľuboch súvisiacich s úprimným hľadáním a klopaním hriešnikov čokoľvek, je zrejmé a jasné, že bez ohľadu na to, aké úsilie vyvíja neobráteneý človek v náboženstve, bez ohľadu na to, ako sa modlí, kým neuverí v Krista, Boh nie je nijakým spôsobom zaviazaný zachovať ho čo len na jediný moment od večnej záhuby.

A takto sú teda neobráteneí ľudia držaní Božou rukou nad priepasťou pekla. Zasluhujú si túto ohnivú jamu, sú už do nej odsúdení a svojimi životmi Boha hrozne provokujú. Jeho hnev namierený proti nim je rovnako veľký ako Jeho hnev voči tým, ktorí už teraz v pekle reálne zakúšajú prudkosť jeho páľavy, pričom

pre zmiernenie a utíšenie tohto hnevu neurobili absolútne nič. Boh nie je akýmkoľvek sľubom ani v najmenšom zaviazaný držať ich na tomto svete čo len o jediný moment dlhšie, diabol na nich čaká, peklo po nich otvára svoju tlamu, plamene okolo nich silnejú a šľahajú a s radosťou by sa ich zmocnili a pohltili ich, oheň nahromadený v ich vlastných srdciach sa derie von: a títo ľudia nemajú žiadny podiel na akomkoľvek Prostredníkovi, v ich dosahu niet žiadnych prostriedkov, ktoré by pre nich predstavovali akúkoľvek istotu. Skrátka nemajú útočiska, nemajú sa čoho chytiť. To jediné, čo ich v ktoromkoľvek momente uchováva, je číra, vlastná Božia vôľa a zhovievavosť popudeného Boha, ktorý je voči nim bez akéhokoľvek zmluvného záväzku.

APLIKÁCIA

Prospechom z týchto bázeň vyvolávajúcich právd môže byť prebudenie neobrátených ľudí v tomto zhromaždení. Toto, čo ste práve počuli, je pravda o každom jednom z vás, ktorí ste mimo Krista. Ten svet utrpenia, to jazero horiacej síry, sa naširoko rozprestiera práve pod vami. Pod vami je strašná priepasť planúcich plameňov Božieho hnevu, peklo má pod vami naširoko roztvorenú tlamu a vy nemáte na čom stáť ani sa čoho chytiť. Medzi vami a peklom

je len vzduch, v ktorom vás udržiava jedine Božia moc a Jeho číra dobrá vôľa.

Tohto stavu si pravdepodobne nie ste vedomí. Vidíte, že ste zachovávaní mimo pekla, no nevidíte v tom Božiu ruku, ale sa pozeráte na iné veci, ako napríklad svoj dobrý zdravotný stav, starostlivosť o svoj život a prostriedky, ktoré používate na svoje vlastné zachovanie. Tieto veci však v skutočnosti nie sú nič. Ak by Boh odťahol svoju ruku, ich schopnosť zachrániť vás od pádu by bola asi taká, akú má vzduch schopnosť zachytiť človeka, ktorý je v ňom zavesený.

Vaša hriešnosť vás činí, tak povediac, ťažkých ako olovo, a jej veľká váha a tlak vás ťahajú nadol smerom do pekla. Ak by vás Boh pustil, v okamihu by ste klesli a zrútili sa do jeho bezodného hrdla a vaše pevné zdravie, starostlivosť o seba, vaša múdrosť a tie najlepšie úmysly a všetka vaša „spravodlivosť“ by mali na vaše udržanie a zachovanie mimo pekla asi taký vplyv, aký má pavúčia sieť na padajúcu skalú. Keby nebolo zvrchovanej Božej vôle, zem by vás nenosila ani jediný moment vášho života, pretože ste pre ňu bremenom. Všetko stvorenie kvôli vám stoná, je podriadené otroctvu vašej skazenosti, a to nedobrovoľne. Slnko na vás nie z vlastnej vôle svieti a dáva vám svetlo, aby ste mohli slúžiť hriechu a satanovi, zem vám nie z vlastnej vôle dáva úrodu,

aby ste ňou mohli ukájať svoje žiadosti, ani nie je dobrovoľne javiskom, na ktorom sa predvádzate vo svojej bezbožnosti. Vzduch vám nie z vlastnej vôle slúži na dýchanie a na zachovávanie životného ohňa vo vašich orgánoch, zatiaľ čo vy trávite svoj život v službe Božím nepriateľom. Božie stvorenia sú dobré a boli stvorené pre ľudí, aby nimi slúžili Bohu, a preto sa nedobrovoľne podriaďujú akémukoľvek inému účelu a stonajú, keď sú zneužívané na ciele, ktoré sú v priamom rozpore s ich charakterom a určením. Tento svet by vás vyplul zo svojich úst, nebyť zvrchovanej ruky Toho, ktorý ho takto podriadil v nádeji. Práve teraz priamo nad vašimi hlavami visia čierne mračná Božieho hnevu plné strašlivej búrky a hromobitia, ktoré by sa na vás v okamihu vyvalili, keby nebolo Božej ruky, ktorá ich brzdí. Zvrchovaná Božia vôľa nateraz zadržiava tento divoký víchor, inak by na vás prišiel v plnej zúrivosti. Vaša záhuba by prišla ako tornádo a vy by ste boli ako letné plevy v humne.

Boží hnev je ako veľké vody, ktoré sú nateraz za hrádzou. Stúpajú však stále viac a viac, ich hladina je vyššie a vyššie, až kým im nie je daný priechod. Čím dlhšie je tento prúd zadržiavaný, tým je jeho tok po uvoľnení rýchlejší a mocnejší. Pravda, rozsudok nad vašimi zlými skutkami nebol až doteraz vykonaný, prívaly Božej pomsty boli až doteraz zadržiavané,

no vaša vina sa medzičasom neustále zvyšuje a každý deň si hromadíte viac hnevu. Vody prechlivosti nepretržite stúpajú a čoraz viac mocnejú a okrem Božej dobrej vôle niet ničoho, čo by ich zdržiavalo späť, i keď sa proti tomu vzpierajú a tvrdo sa tlačia vpred. Ak by Boh len odtiahol svoju ruku od stavidiel, v momente by sa rozleteli a plamenná riava Božej prechlivosti a hnevu by sa vyrútila von s nepredstaviteľnou prudkosťou a prišla na vás so všemocnou silou. A ak by aj vaša sila bola desaťtisíc-krát väčšia, ba veru, desaťtisíckrát väčšia ako sila toho najstatnejšieho a najrobustnejšieho démona v pekle, nedokázala by moci Božieho hnevu ani na chvíľku odolať ani ju vydržať.

Luk Božieho hnevu je napnutý, šíp je pripravený na tetive, Božia spravodlivosť mieri priamo na vaše srdce a napína tento luk do krajnosti a mimo čírej dobrej vôle Boha, a to rozhnevaného Boha bez akéhokoľvek prísľubu či zmluvného záväzku voči vám, nie je nič, čo by tomuto šípu bránilo napojiť sa vašou krvou. Takto vy všetci, ktorí ste nikdy neokúsili tú veľkú zmenu srdca pod vplyvom nadprirodzenej moci Božieho Ducha na vaše duše, vy všetci, ktorí ste sa nikdy znova nenarodili a neboli učinení novými stvoreniami a vzkriesení zo smrti v hriechu do stavu nového a nikdy predtým nezakúseného svetla a života, takto ste vy všetci v rukách rozhnevaného Boha.

Nech už ste svoj život v mnohých veciach akokoľvek zreformovali, nech už ste mali akékoľvek náboženské zážitky, nech má vaša pobožnosť vo vašich rodinách, komôrkach a zboroch akúkoľvek tvárnosť, okrem Božej dobrej vôle vás od okamžitého pohltenia do večnej záhuby nechráni nič. Nech už ste teraz akokoľvek nepresvedčení o pravdivosti toho, čo počujete, onedlho budete o nej presvedčení dokonale. Tí, ktorí boli vzatí z podobných okolností, ako sú tie vaše, už vedia, že to tak bolo aj v ich prípade. Pretože na väčšinu z nich prišlo zahynutie náhle, keď to vôbec nečakali, kým si nahovárali *Pokoj a bezpečnosť*: teraz už vidia, že veci, na ktorých závisel ich pokoj a bezpečnosť, neboli ničím iným ako riedkym vzduchom a prázdnyimi tieňmi.

Bohu, ktorý vás drží nad priepasťou pekla tak, ako niekto drží pavúka alebo nejaký odporný hmyz nad ohňom, sa hnusíte a strašne Ho popudzujete: Jeho hnev namierený proti vám planie ako oheň. Hľadá na vás ako na tých, ktorí nie sú hodní ničoho iného, než aby boli vrhnutí do ohňa. Jeho zrak je príliš svätý na to, aby sa na vás pozeral – v Jeho očiach ste desaťtisíckrát odpornejší než ten najhnusnejší jedovatý had v tých našich. Urazili ste Ho nekonečne viac ako kedy zatvrdený rebel urazil svoje knieža, a predsa je to Jeho ruka, ktorá vás ako jediná zachováva od toho, aby ste v ktorýkoľvek okamih klesli do plameňov. To, že

ste včera večer nešli do pekla, že vám bolo dovolené znova sa zobudiť do tohto sveta potom, ako ste sa odobrali spať, nie je možné pripísať ničomu inému ako Jeho vôli. A niet jediného iného dôvodu, prečo ste sa od svojho prebudenia ešte nezrútili do pekla, ako Božej ruky, ktorá vás drží. Niet iného dôvodu, prečo ste neboli vrhnutí do pekla odvtedy, čo tu sedíte v Božom zhromaždení provokujúc Jeho svätý pohľad svojím hriešnym, bezbožným spôsobom účasti na Jeho slávnostnom uctievaní. Vskutku nie je možné uviesť iný dôvod, pre ktorý by ste sa v tomto okamihu nemali zrútiť do pekla.

Ó, hriešnik! Pohliadni na to strašné nebezpečenstvo, v ktorom si! Práve ruka toho Boha, ktorého hnev je proti tebe popudený a zapálený rovnako ako proti mnohým odsúdeným v pekle, ťa drží nad rozpalenou pecou Jeho zúrivosti, nad širočiznou a bezodnou priepasťou plnou plameňov Jeho nenávisťi. Visíš na tenučkej niti olizovanej plameňmi Božieho hnevu, ktoré sú ju kedykoľvek pripravené prepáliť a nemáš podiel na jedinom Prostredníkovi Jeho zmluvy, nemáš nič, čoho by si sa chytil pre svoju záchranu, nič, čím by si odvrátil tieto plamene hnevu, nič v sebe samom, nič, čo by si bol kedy vykonal, nič, čo by si bol kedy schopný vykonať, aby si pohl Boha ušetriť ťa čo len na jediný okamih. A konkrétnejšie zväž na tomto mieste nasledovné:

1. O **koho** hnev ide: ide o hnev nekonečného Boha. Ak by šlo len o hnev človeka, i keby to bol ten najmocnejší panovník, bol by v porovnaní s Božím príliš malý na to, aby mal nejakú skutočnú váhu. Hnev kráľov je veľmi obávaný, obzvlášť absolútnych monarchov, ktorí majú majetok a životy svojich poddaných úplne vo svojej moci a nakladajú s nimi podľa svojej vôle. Príslovia 20:2 – „*Hrôza kráľova je ako revanie mladého ľva; ten, kto vyvolá jeho hnev, hreší proti svojej duši.*“ Poddaný, ktorý veľmi rozhnevá svojvoľné knieža, sa vystavuje hrozbe tých najkrajnejších múk, aké je človek schopný vymyslieť alebo jeho moc spôsobiť. No tí najväčší pozemskí mocnári vo svojom majestáte a sile, odiati do tých najväčších hrôz, sú len chabé, opovrhnutia hodné červy v prachu v porovnaní s veľkým a všemocným Stvoriteľom a Kráľom neba a zeme. Vo svojej najväčšej zúrivosti a pri prejavoch svojej najkrajnejšej zlosti môžu urobiť len máličko. Všetci králi Zeme sú pred Bohom ako kobyľky – sú nič, menej ako nič: ich priazeň ako aj ich nenávisť sú hodné opovrhnutia. Hnev Kráľa kráľov je o to hroznejší ako ich, o čo väčší je Jeho majestát. „*Ale vám, svojim priateľom, hovorím: Nebojte sa tých, ktorí zabíjajú telo a ktorí potom nemajú viacej čo urobiť. Ale ukážem vám, koho sa máte*

bát: bojte sa toho, ktorý, keď zabije, má moc uvrhnúť do pekla. Áno, hovorím vám, toho sa bojte!“ (Lukáš 12:4-5).

2. Si vystavený **prchlivosti** Jeho hnevu. V Písme často čítame o Božej prchlivosti, ako napríklad v Izaiášovi 59:18 – „*Podľa zásluh, podľa zásluh odplatí prchivosťou svojim protivníkom.*“ Podobne v Izaiášovi 66:15 – „*Lebo hľa, Hospodin príde v ohni a jeho vozy budú ako víchrica, aby odplatil v prchlivosti svojím hnevom a svojím žehnaním v plameňoch ohňa.*“ A na mnohých ďalších miestach. V Zjavení 19:15 čítame o *lise vína prchlivosti a hnevu všemohúceho Boha*. Tieto slová sú neobyčajne strašné. Ak by tam len stálo „hnevu Boha,“ už tieto slová by označovali niečo, čo je nekonečne hrozné: ale je tam „prchlivosti a hnevu Boha.“ Boží zúrivý hnev! Prchivosť Hospodina! Aká strašlivá musí byť! Kto dokáže vysloviť alebo pochopiť, čo v sebe takéto vyjadrenia nesú! Je tam však aj „prchlivosti a hnevu **všemohúceho** Boha.“ Tieto slová hovoria o veľmi veľkej manifestácii Jeho všemocnej sily v ranách, ktoré prchivosť Jeho hnevu zasadí, o, tak povediac, uplatnení sily rozzúrenej všemocnosti, ako majú ľudia vo zvyku uplatňovať svoju silu v prchlivosti svojho hnevu. Ó, aký však bude dopad uplatnenia *tejto* sily! Čo bude s tými biednymi červami, na kto-

rých dopadne?! Čie ruky budú môcť tejto sile odolať? Koho srdce ju ustojí? Do akej strašnej, nevysloviteľnej a nepredstaviteľnej hĺbky súženia klesne ten biedny tvor, na ktorého táto sila dopadne!

Zváž to, ty, ktorý tu dnes sedíš a stále zostávaš v neznovuzrozenom stave. Z toho, že Boh naplní prchivosť svojho hnevu, vyplýva, že Jeho hnev bude zasadzovať rany bez akéhokoľvek súcitu. Keď bude Boh hľadiť na neopísateľnú extrémnosť tvojej situácie a uvidí, že tvoje ruky sú v obrovskej disproporcii k tvojej sile a uvidí, ako je tvoja duša drvená a klesá, tak povediac, do nekonečnej depresie, nebude k tebe cítiť nijaký súcit, nezadrží výkon svojho hnevu a ani v najmenšom nepoľaví v tlaku svojej ruky. Tam už nebude umiernenosti ani milosrdenstva. Boh ani na okamih nezastaví svoj rozzúrený vietor, nebude brať žiadny ohľad na tvoje blaho a ani v najmenšom sa nebude starať o to, či netrpiš priveľa; ak nie v tom zmysle, **aby si netrpel viac, ako vyžaduje prísna spravodlivosť**. Nič nebude zadržané len preto, lebo to tak ťažko nesieš. Ezechiel 8:18 – „*Preto i ja učiním v prchlivosti; nezľutuje sa moje oko, ani nebudem šetriť. Budú volať v moje uši veľkým hlasom, ale ich nevyslyším.*“ Teraz je Boh pripravený preja-

viť ti ľútosť, dnes je deň milosrdenstva, teraz si povzbudzovaný volať o milosť. Keď však tento deň milosti skončí, aj tvoje najžalostnejšie a najbolestnejšie volania a výkriky budú márne. Budeš úplne stratený a odvrhnutý od Boha bez akéhokoľvek ohľadu na tvoje blaho. Boh nebude mať pre teba žiadne iné využitie ako to, aby si trpel v mukách. Tvoj život bude pokračovať len pre tento účel, pretože budeš *nádobou hnevu pripravenou na záhubu* a pre túto nádobu nebude iného využitia, než aby bola naplnená hnevom. Boh bude ďaleký od toho, aby ti prejavil akýkoľvek súcit – je napísané, že sa bude len „smiať a posmievať“ (Príslovia 1:24 atď.).

Aké strašné sú tie slová v Izaiášovi 63:3, ktoré sú slovami veľkého Boha: „*Pošliapal som ich vo svojom hneve a zdeptal som ich vo svojej prchlivosti, až ich krv striekala na môj odev, a zapľuhavil som všetko svoje rúcho.*“ Je azda nemožné predstaviť si slová, ktoré by v sebe niesli väčšie prejavy týchto troch vecí, **totiž** opovrhnutie, nenávisť a prchivosť rozhorčenia. Ak budeš vo svojom bolestnom stave volať k Bohu o súcit, bude tak ďaleký ti ho dať alebo ti prejavíť čo i len najmenší ohľad či priazeň, že ťa miesto toho zašliape ešte hlbšie. A hoci bude vedieť, že nedokážeš zničiť váhu všemohúcnos-

ti, ktorá po tebe šliape, predsa na to nebude brať ohľad a bude ťa drviť pod svojimi nohami bez milosrdenstva. Vytlačí z teba krv takým spôsobom, že bude striekať a poffka Jeho odev a zašpiní celé Jeho rúcho. Bude ťa nielen nenávidieť, ale tebou aj krajne opovrhovať. Nebude pre teba vhodnejšieho miesta ako pod Jeho nohami, aby po tebe šliapal ako po blate ulíc.

3. Toto utrpenie, ktorému si vystavený, je večnou ranou, ktorú ti Boh zasadí za tým účelom, aby ukázal, čo je to hnev Hospodinov. Boh má na svojom srdci to, aby anjelom aj ľuďom ukázal dokonalosť svojej lásky ako aj hrôzu svojho hnevu. Pozemskí králi prídu niekedy na myšlienku ukázať hrôzu svojho hnevu extrémnymi trestami, ktoré vykonávajú na tých, ktorí sa im sprotivia. Nabuchodonozor, ten mocný a povýšenecký panovník Chaldejskej ríše, chcel ukázať svoj hnev, keď sa rozzúrnil na Sadracha, Mézacha a Abednéga, a podľa toho vydal rozkaz, aby bola horiaca pec rozpálená sedemkrát viac ako predtým. Bezpochyby bola rozpálená na krajnú úroveň prudkosti pále, na ktorú ju dokázalo ľudské umenie roznieť. No aj veľký Boh chce ukázať svoj hnev a zvelebiť svoj bázeň vyvolávajúci majestát a obrovskú moc v extrémnych súženiach Jeho nepriateľov. Rím-

skym 9:22 – „*A čo ak Boh chcú ukázať svoj hnev a oznámiť to, čo je jemu možné, znášal vo veľkej zhovievavosti nádoby hnevu, pripravené na záhubu?*“ A keďže toto je Jeho plán a to, čo presne určil, teda ukázať, aký strašný je ničím neobmedzený hnev a prchivosť Jahveho, vykoná to s plnou účinnosťou. Dôjde k reálnemu uskutočneniu a naplneniu niečoho, čo bude skutočne hrôzostrašné. Keď veľký a rozhnevaný Boh povstane a vykoná svoju hroznú pomstu na biednom hriešnikovi a tento ničomník bude reálne trpieť pod nekonečnou váhou a mocou Jeho rozhorčenia, potom Boh vyzve celý vesmír, aby hľadel na tento strašlivý majestát a obrovskú moc, ktoré sú v nej vidieť: „*A národy budú pálením vápna; budú ako zošaté bodliaky, ktoré sa spália ohňom. Počujte, d'aleki, čo som učinil, a poznajte, blízki, moju hrdinskú silu! Zdesili sa na Sione hriešnici; strach pochytil pokrytcov.*“ (Izaiáš 33:12-14).

Takto to bude s vami, ktorí ste v neobrátenej stave, ak v ňom budete pokračovať. Nekonečná moc, majestát a hrôzostrašnosť všemocného Boha bude na vás zvelebená v neopísateľnej sile vašich múk. Budete mučení v prítomnosti svätých anjelov a v prítomnosti Baránka a keď budete v tomto stave súženia,

oslávení obyvatelia nebies prídu a budú sa pozerat' na toto bázeň vyvolávajúce divadlo, aby mohli vidieť, aký je hnev a prchivosť Všemohúceho. A keď to uvidia, padnú pred touto veľkou mocou a majestátom a budú ich uctievať. „*A stane sa, že od mesiaca do mesiaca a od soboty do soboty bude prichádzať každé telo, aby sa klaňalo predomnou, hovorí Hospodin. A vyjdú a uvidia mŕtve telá ľudí, ktorí sa spreneverili proti mne, lebo ich červ nezomrie, a ich oheň nevyhasne, a budú ošklivosťou každému telu.*“

4. Ide o **večný** hnev. Bolo by príšerné, keby sme túto prchivosť a hnev Všemohúceho Boha mali zažiť čo len na okamih, no vy im budete vystavení naveky. Toto dokonalé a strašné trápenie nebude mať konca. Keď sa pozriete dopredu, uvidíte dĺžku významu slova „naveky“ – neohraničené trvanie, ktoré pohltí vaše myšlienky, ohromí tvoju dušu a privedie ťa do absolútneho zúfalstva vedomia toho, že nikdy nepríde vyslobodenie, nikdy nepríde koniec, nebude žiadne zmiernenie trestu, nebude absolútne žiaden odpočinok. Budeš s istotou vedieť, že musíš vydržať dlhé veky, milióny miliónov vekov v zápase a konflikte s touto všemocnou, nemilosrdnou pomstou. A keď tak učiníš, keď tak mnoho vekov v skutočnosti stráviš týmto spôsobom, bu-

deš vedieť, že je to len okamih v porovnaní s tým, čo je pred tebou. Tvoj trest bude vskutku nekonečný. Ó, kto dokáže vystihnúť stav duše za takýchto okolností! Všetko, čo o ňom môžeme povedať, je len jeho veľmi slabý, chabý obraz – tento stav je neopísateľný a nepredstaviteľný: Pretože *kto zná silu Božieho hnevu?*

Aký hrôzostrašný je stav tých, ktorí sú každý deň a každú hodinu pod nebezpečenstvom tohto veľkého hnevu a nekonečného súženia! V takto bezútešnom stave je však každá jedna duša v tomto zhromaždení, ktorá sa znova nenarodila, nech už je inak akokoľvek morálna, prísna, triezva a nábožná. Ach, kiežby ste si to vzali k srdcu, či ste mladí alebo starí! Božie Slovo nám dáva dobrý dôvod predpokladať, že mnohí ľudia počúvajúcí túto kázeň v tomto zhromaždení budú naveky vystavení práve tým súženiam, o ktorých tu hovoríme. Nepoznáme ich, nevieme, v ktorých laviciach sedia ani aké myšlienky im teraz prúdia hlavou. Možno sa teraz cítia dobre, všetky tieto veci počúvajú bez veľkého nepokoja, lichotia si, že oni nie sú tými osobami a sľubujú si, že oni uniknú. Ak by sme vedeli o jednom, a len jednom človeku v celom tomto zhromaždení, že má na neho padnúť všetko toto súženie, aké hrozné by bolo na to čo len pomyslieť! Ak by sme vedeli, kto to je, aké hrozné by

bolo na tohto človeka pohliadnuť! Ako žalostne a horko by celý zvyšok zhromaždenia nad ním zaplakal! Ale beda! Je pravdepodobné, že na túto kázeň si v pekle spomenie viac ako jeden! A bude to zázrak, ak niektorí z tu prítomných nebudú v pekle o veľmi krátky čas, možno skôr ako sa minie tento rok. A nebol by to žiadny div, keby sa tam niektorí z tých, čo tu teraz sedia na laviciach v tejto budove, v zdraví, pokoji a ubezpečení, ocitli predtým, ako svitne zajtrajšie ráno. Tí z vás, ktorí až dokonca zotrváte v neobrátenom stave, ktorí sa budete peklu vyhýbať najdlhšie, i vy tam zakrátko budete! Vaše odsúdenie nespí, príde rýchlo a vo všetkej pravdepodobnosti veľmi náhle na mnohých z vás. Máte dôvod diviť sa, že ešte v pekle nie ste. Bezpochyby existujú takí, ktorých ste videli a poznali, ktorí si nikdy nezaslúžili peklo viac ako vy a u ktorých bolo preto rovnako pravdepodobné, že budú teraz nažive ako vy. A predsa pre nich už niet nádeje. Práve teraz kričia v extrémnych mukách a dokonalom zúfalstve. No vy ste tu, v zemi živých a v dome Božom, a máte príležitosť získať spasenie. Čo by tie biedne odsúdené duše dali za jeden deň takej príležitosti, akej sa vy teraz tešíte!

Táto príležitosť, ktorú máte, je vskutku neobyčajná – je to deň milosti, keď Kristus drží dvere milosrdenstva roztvorené dokorán a stojí v nich volajúc

a povolávajúc veľkým hlasom biednych hriešnikov. Je to deň, kedy sa k Nemu hrnú mnohí a tlačia sa do Božieho kráľovstva. Každý deň milosti prichádzajú mnohí od východu, západu, severu a juhu. Mnohí z nich boli ešte nedávno v rovnako úbohom stave, v akom ste teraz vy, no teraz sú šťastní, ich srdcia sú naplnené láskou k Tomu, ktorý ich miloval ako prvý a umyl ich od ich hriechov svojou vlastnou krvou. Títo sa radujú v nádeji Božej slávy. Aké príšerné je byť v takýto deň zabudnutý! Vidieť tak mnohých hodo-
vať, zatiaľ čo vy chradnete a hyniete! Vidieť tak mnohých plesat' pre radosť srdca, zatiaľ čo vy máte dôvod kričať pre bolesť srdca a kvíliť pre skrúšenie ducha! Ako môžete v takomto stave spočívať čo len jediný okamih?! Vari vaše duše nie sú rovnako vzácne ako duše ľudí v Suffielde, kde sa ku Kristovi hrnú deň čo deň?

Vari tu nie je mnoho tých, ktorí na tomto svete žili dlho, no do dnešného dňa nie sú znovuzrodení, a tak odcudzení občianstvu pravého Izraela, ktorí od prvého momentu svojho života nerobili iné, ako si hromadili hnev na deň hnevu? Ó, drahé duše, váš prípad je mimoriadnym spôsobom extrémne hrozivý. Vaša vina a tvrdosť srdca sú nesmierne veľké. Vari nevidíte, v akých veľkých počtoch sú ľudia vašich rokov obchádzaní a ponechávaní bez povšimnutia v tomto neobyčajnom a nádhernom rozdeľovaní Bo-

žej milosti? Vstúpte si do svedomí a preberte sa zo svojich driemot! Prchlivosti a hnevu nekonečného Boha nemôžete odolať! A vy, mladí muži a mladé ženy, vari pohrdnete týmto prevzácnym obdobím, ktorému sa teraz tešíte, kedy sa tak mnohí ľudia vášho veku vzdávajú márností mladosti a húfne prichádzajú ku Kristovi? Najmä vy máte teraz mimoriadnu príležitosť, no ak ňou pohrdnete, čoskoro budete na tom ako tí, ktorí strávili všetky svoje predrahé dni mladosti v hriechu a dnes sú príšerným spôsobom obchádzaní v slepote a zatvrdení. A vy, deti, ktoré ste neobrátené, vari nevíete, že ste na ceste do pekla, kde budete znášať hrozný hnev toho Boha, ktorý je už teraz na vás rozhnevaný každý deň a každú noc? Vari sa uspokojíte s tým, že ste deti diabla, zatiaľ čo mnohé iné deti v tejto zemi sa obracajú a stávajú sa z nich sväté a šťastné deti Kráľa kráľov?

Nech každý, kto je ešte stále mimo Krista a visí nad priepasťou pekla – či už starí muži a ženy, ľudia v strednom veku, mladí alebo malé deti – teraz venuje pozornosť hlasnému volaniu Božieho slova a prozreteľnosti. Tento *rok milosti Hospodinov*, deň tak veľkých láskavostí pre niektorých, bude pre iných bezpochyby dňom rovnako neobyčajnej pomsty. Srdcia ľudí tvrdnú a ak zanedbávajú svoje duše, ich vina sa v deň, ako je tento, šplhá rýchlo nahor. Nikdy nebolo väčšieho nebezpečenstva, že práve takíto ľudia

budú vydaní úplnému zatvrdeniu srdca a slepote mysle. Zdá sa, ako by Boh chvatne zhromažďoval svojich vyvolených vo všetkých kútoch tejto zeme a je pravdepodobné, že väčšia časť dospelých ľudí, ktorí budú kedy spasení, budú zhromaždení za krátky čas práve teraz. Je to ako počas toho veľkého vyliatia Ducha na Židov za dní apoštolov – vyvolenie dosiahne svojich a zvyšok bude zaslepený. Ak by toto mal byť váš prípad, budete naveky preklínať tento deň a zlorečiť dňu, v ktorý ste sa narodili, lebo ste boli svedkami takéhoto času vyliatia Božieho Ducha, a budete si želať, aby ste boli bývali zomreli a šli do pekla skôr, ako sa tak stalo. Teraz je to bezpochyby tak, ako za dní Jána Krstiteľa – sekera je neobyčajným spôsobom priložená ku koreňom stromov, aby každý strom, ktorý nenesie dobré ovocie, mohol byť vyťatý a hodený na oheň.

Nech sa preto každý, kto je mimo Krista, zobudí a utečie budúcemu hnevu. Hnev Všemohúceho Boha teraz nepochybne visí nad veľkou časťou tohto zhromaždenia: nech teda každý utečie zo Sodomy! „Ponáhľajte sa a utečte pre svoje duše! Utečte ta na vrch, aby ste neboli zahladení!“